

УДК 658.589

**ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

Л. Г. Соляник, к. е. н., доцент, ДВНЗ « Національний гірничий університет», l.g.s@ua.fm

У статті проаналізовано нинішній стан та тенденції інвестування на підприємствах гірничо-металургійного комплексу України в контексті вирішення проблем його економічного розвитку. На основі виявлених переваг та недоліків окреслено умови щодо розробки та забезпечення реалізації ефективної інвестиційної стратегії підприємств гірничо-металургійного комплексу.

Ключові слова: інвестиції в основний капітал, ступінь зносу основних засобів, джерела фінансування.

Постановка проблеми Промислова галузь займає 46% загального обсягу інвестицій реального сектору економіки України [1, 2]. Вугільна та металургійна промисловість є базовими галузями сучасної економіки України та провідними галузями її промисловості, які перебувають в складних умовах розвитку, спричинених як негативним впливом світової

фінансово-економічної кризи й посилення міжнародної конкуренції, так і наслідками тривалого технологічного відставання й складних інституційних перетворень в країні. Вугільна та металургійна промисловість взаємопов'язані та мають багато спільних рис. Так, їх об'єднують зв'язки по лінії «виробництво – споживання». Металургійні комбінати споживають біль-

ше 35% готової продукції вугільної продукції, а вугільні підприємства, в свою чергу, є значними споживачами металопродукції, що сприяє формуванню вертикально інтегрованих компаній на основі диверсифікації металургійного і вугільного виробництв та створення гірничо-металургійного комплексу. («Метінвест Холдинг, ПрАТ «Донецьксталь – металургійний завод» та ін. Як свідчить практика, саме у вертикально-інтегрованих компаніях металургійного сектору (Метінвест, ІСД та ін.) виявилися сильніші позиції на ринку металопродукції завдяки наявній можливості максимально знизити сировинну складову в собівартості продукції.

Більшість підприємств обох галузей створені понад 40 років тому. Незважаючи на процеси інноваційних перетворень й модернізації, які відбуваються в основному на великих підприємствах, більшість підприємств гірничо-металургійного комплексу перебувають у стагнації, обумовленою дією численних зовнішніх й внутрішніх факторів, серед яких особливе місце посідають чинники, пов'язані з фінансовим забезпеченням відтворення основних фондів підприємств та організацією інвестиційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема визначення механізмів регулювання інвестиційно-інноваційних процесів на національному й міжнародному рівнях, обґрунтування вибору джерел інвестування в умовах трансформації фінансового ринку нині приділяється значна увага вітчизняними економістами (Амоша О. І., Гріньов В. Г., Вовченко А. Р. [3], Бизов В. Ф. [4], Кабанов А. І., Вовченко А. Р., Чуприна Е. С. [5] та ін.). Проте залишаються недостатньо розробленими як у теоретичному, так і в практичному аспектах питання, пов'язані із раціональним використанням інвестиційних ресурсів, посиленням регуляторного впливу держави на інвестиційно-інноваційну діяльність підприємств, мінімізацією впливу ризиків на результати інноваційної діяльності з урахуванням сучасних тенденцій інвестування підприємств.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є комплексний аналіз ниніш-

нього стану та виявлення основних тенденцій інвестування підприємств гірничо-металургійного комплексу України в контексті вирішення проблем його економічного розвитку. На основі виявлених переваг та недоліків окреслення умов щодо розробки та забезпечення реалізації ефективної інвестиційної стратегії підприємств гірничо-металургійного комплексу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розробка ефективної інвестиційної стратегії підприємств гірничо-металургійного комплексу можлива тільки на основі урахування тенденцій інвестування підприємств та визначення відповідності якості інвестиційних процесів в галузі сучасним вимогам ринку щодо можливостей використання фінансових інструментів.

Нинішній стан металургійного комплексу України характеризується технологічним відставанням порівняно з розвинутими країнами Європи та світу, відсталою структурою виробництва, недосконалістю структури металопродукції. Так, у металургійному комплексі в загальному обсязі випуску частка безперервного розливання сталі склала 53,5% у 2011 р., що нижче рівня розвинутих країн (93%). У структурі випущеної металопродукції висока частка напівфабрикатів, катанки та арматурної сталі, тобто продукції з низькою доданою вартістю. Сумарні енерговитрати на виробництво чавуну, сталі та прокату на українських металургійних комбінатах приблизно на 30% вище, ніж на сучасних підприємствах країн Євросоюзу, Індії та Китаю. Як відзначають фахівці, лише третина технологічних схем металургійних процесів в Україні відповідає світовим показникам [6], що обумовлює значне відставання за основними техніко-економічними показниками від металургії розвинутих країн.

Такі негативні тенденції розвитку спостерігаються і в добувній промисловості України, де на сьогодні функціонують 250 компаній, у структурі яких діє 145 шахт, із них 43 – недержавні. Серед найбільш значимих негативних чинників, що гальмують розвиток вугільної галузі, доцільно виділити такі:

– погіршення гірничо-геологічних умов вуглевидобутку за умов низьких тем-

пів технічного оновлення виробництва;

– повільні темпи реструктуризації та інституційних перетворень в галузі;

– неконкурентний внутрішній ринок гірничошахтного устаткування, що стримує процеси інноваційного оновлення виробництва;

– низький рівень інноваційної актив-

ності та інноваційного розвитку, що спричиняє низьку економічну ефективність підприємств галузі.

Важливою проблемою промисловості України залишається старіння основних виробничих фондів, знос яких поступово зростає і станом на початок 2012 р. склав 75,3% (рис.1).

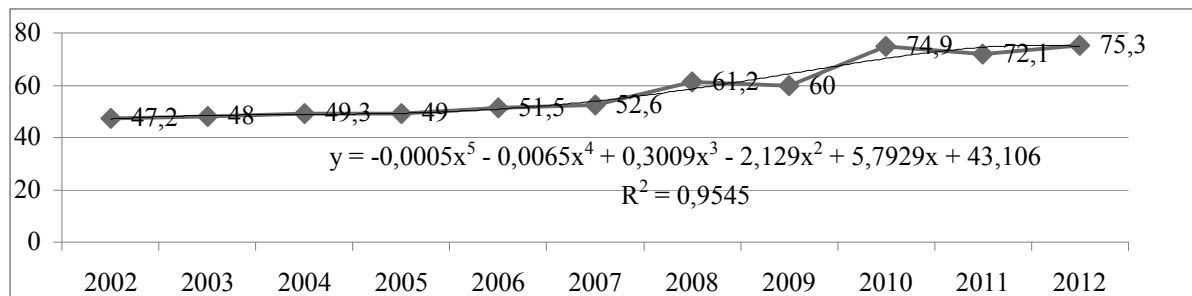

Рис.1. Динаміка показників ступеню зносу основних засобів у промисловості 2002–2012 рр. (розраховано за: [1])

Така ж проблема має системне значення для розвитку гірничо-металургійному комплексу України, де також спостерігається високий ступінь зношення основних фондів і відставання технічного рівня металургійної та вугільної галузей від кращих світових досягнень, що наочно відображають показники фондоозброєності, ступеню зносу і коефіцієнту оновлення основних фондів підприємств цих галузей, представлених на рис. 2–4. Так, у сфері видобутку паливно-енергетичних корисних копалин ступінь зносу основних фондів підприємств досяг

майже 50% і має негативну тенденцію до зростання. Тому технічна озброєність праці в більшості працівників вугільної промисловості суттєво не змінюється, що не дає поштовху для кардинальних змін продуктивності праці як одного з основних чинників економічного зростання підприємства.

Аналогічні висновки можна зробити щодо стану матеріально-технічної бази металургійного виробництва, де ступінь зносу основних фондів надзвичайно висока (до 60%), а 30% основних засобів виробництва має понаднормовий термін виробництва [3].

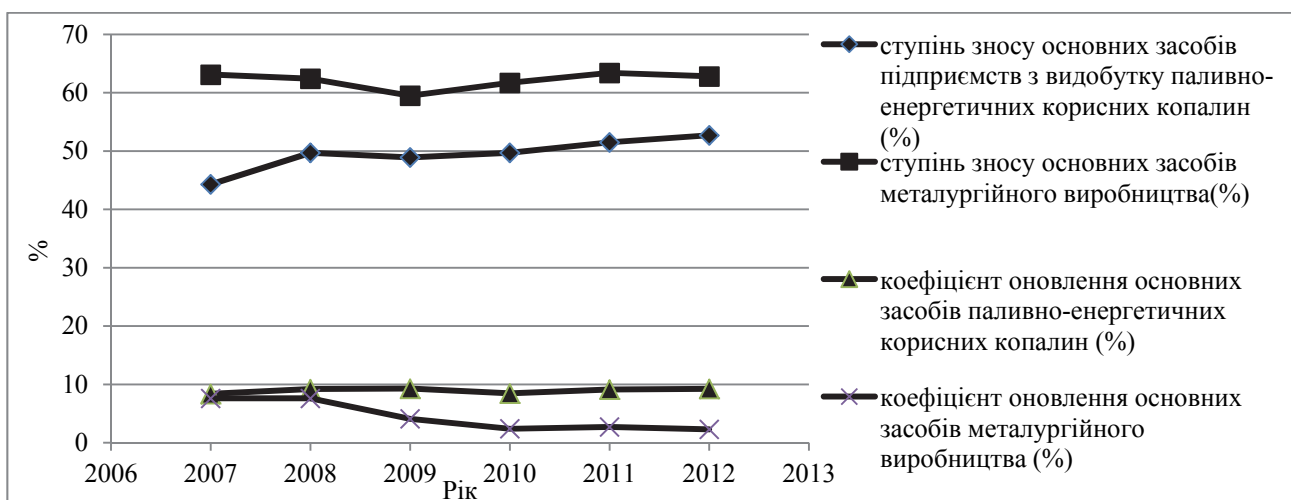

Рис. 2. Динаміка показників ступеню зносу і коефіцієнту оновлення основних фондів підприємств вугледобувної та металургійної промисловості

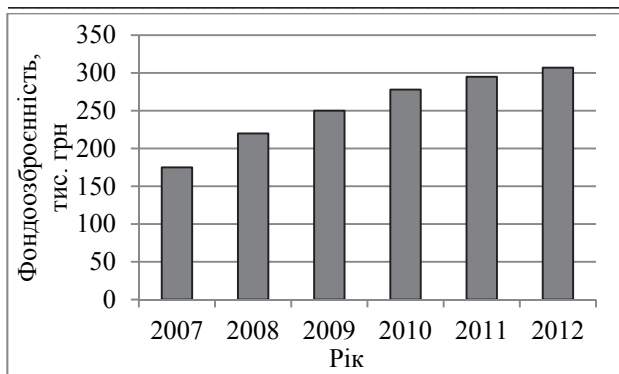

Рис. 3. Динаміка показника фондоозброєності праці на підприємствах вугледобувної промисловості (розраховано за: [2])

Динаміка показника фондоозброєності праці у фактичних цінах на підприємствах металургійної промисловості зростає, але враховуючи випереджальні темпи росту цін на основні виробничі фонди, можна стверджувати, що реальна фондоозброєність праці суттєво не змінюється (рис. 4).

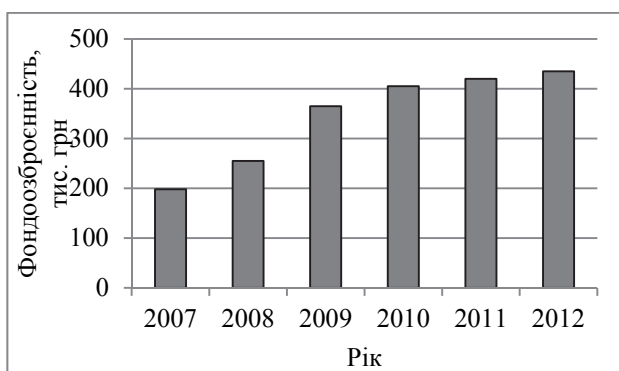

Рис. 4. Динаміка показника фондоозброєності праці на підприємствах металургійної промисловості (розраховано за: [2])

Проведені дослідження свідчать про те, що основні засоби виробництва вже не

забезпечують ефективно й інтенсивно виробництво, належну продуктивність праці через високий ступінь зносу основних фондів та відсутність інвестиційної стратегії розвитку у довгостроковій перспективі більшості підприємств гірничо-металургійному комплексу. Обумовлено це, на наш погляд, не націленістю їх власників на підвищення ефективності виробництва шляхом впровадження наукомістких технологій через переслідування інших цілей, зокрема, досягнення мети монополізації грошових потоків.

Як відомо, розвиток підприємства в процесі функціонування неможливий без інвестиційних вкладень в оновлення, модернізацію та розширення виробництва, тому успішна інвестиційна стратегія є важливою складовою його корпоративної стратегії. Забезпечення реалізації визначених в інвестиційній стратегії цілей розвитку підприємств передбачає вибір та обґрунтування напрямів інвестування за критеріями мінімізації ступеня ризику, максимізацію прибутку та забезпечення конкурентних переваг за основними техніко-економічними показниками. Саме тому в контексті розвитку підприємства необхідно розглянути і проаналізувати динаміку обсягу капітальних інвестицій за напрямками. Динаміка зміни обсягу і структури капітальних інвестицій на українських підприємствах за 2002–2012 роки зображена на рис. 5.

Отже, як бачимо, починаючи з 2002 року відбувалося поступове збільшення обсягу інвестицій в основний капітал підприємств. З 2002 року по 2008 рік спостерігається зростання обсягу інвестицій як

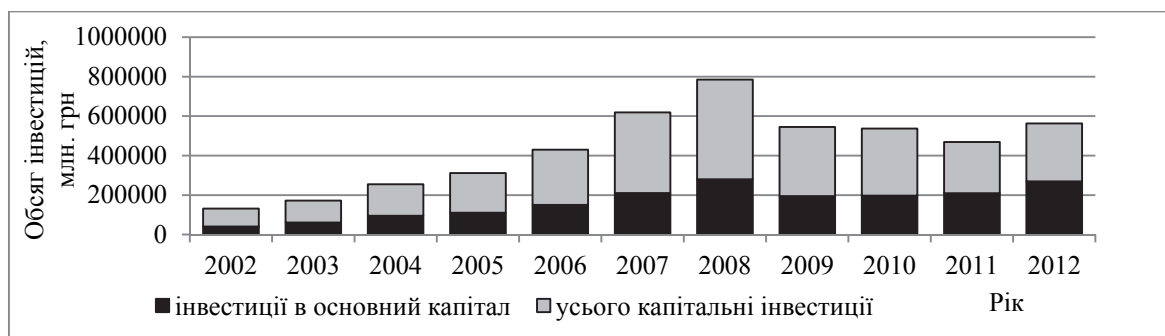

Рис. 5. Динаміка зміни обсягу і структури капітальних інвестицій на українських підприємствах за 2002–2012 роки [1]

за всіма видами економічної діяльності на 200508 тис. грн., так і у промисловість на 62967 тис. грн. (рис. 6). Фінансова криза 2008 року негативно вплинула на їх інвестиційну активність: обсяги прямих інвестицій в економіку України скоротилися і в 2009 році склали всього 36,2 відсотка від аналогічного періоду попереднього року, українські банки перестали надавати кредити і, згідно з оцінками експертів, тільки в червні-липні 2009 року «пройшли дно кризи». Як наслідок, фінансова криза призвела до економічної кризи у всіх галузях

національної економіки. Незважаючи на помітне після кризове поживлення економічної ситуації в країні, обсяги інвестування ще досить низькі в порівнянні з аналогічними показниками 2007 та 2008 років. Протягом 2008–2009 років відбувся різкий спад суми інвестицій, але вже на початку 2010 року ситуація покращилась. Порівняно до 2009 року обсяг інвестицій за всіма видами економічної діяльності зріс на 19315 тис. грн., а у промисловість – на 900 тис. грн.

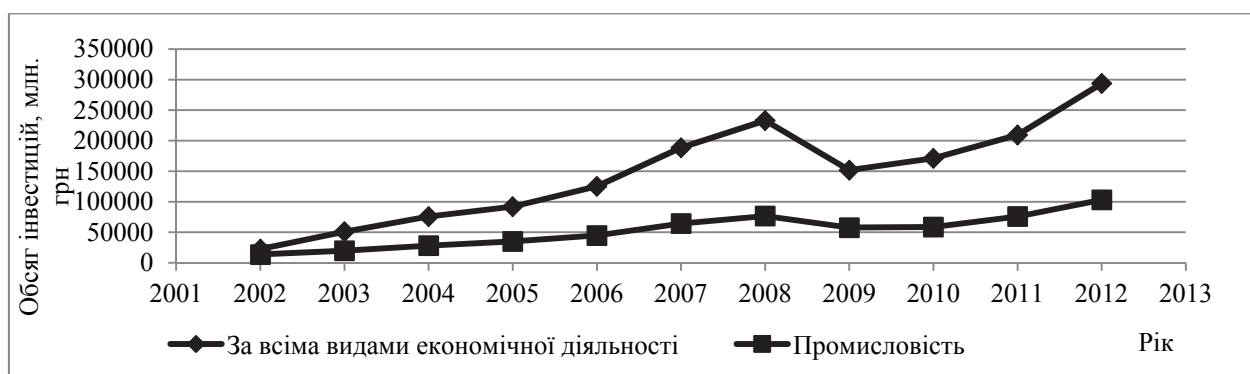

Рис. 6. Динаміка інвестицій в основний капітал за всіма видами економічної діяльності та промисловістю (у фактичних цінах; млн. грн.) [1]

За динамікою індексів інвестицій в основний капітал за всіма видами економічної діяльності та промисловістю (рис.7.) з 2002 року по 2003 рік спостерігається зростання, але з 2004 року по 2005 рік відбулося погіршення цих показників на 29,4% та на 20,8% відповідно. Продовж 2005–2007 рр. спостерігається покращення цих показників, але з 2007 р по 2009 р. – зниження індексів інвестицій в основний капітал за всіма видами економічної діяльності та промисловістю на 70,5% та на 59,4% відповідно. З 2009 року по 2010

помітно поживлення впровадження інвестицій в основний капітал за всіма видами економічної діяльності та промисловістю.

На долю промисловості в структурі загальних інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності у 2012 році припадає 35%, у т.ч. у добувну промисловість 10,7% від загальної суми інвестицій (Рис.8).

З 2002 року по 2008 рік спостерігається підвищення інвестицій в основний капітал добувної промисловості (рис. 9.).

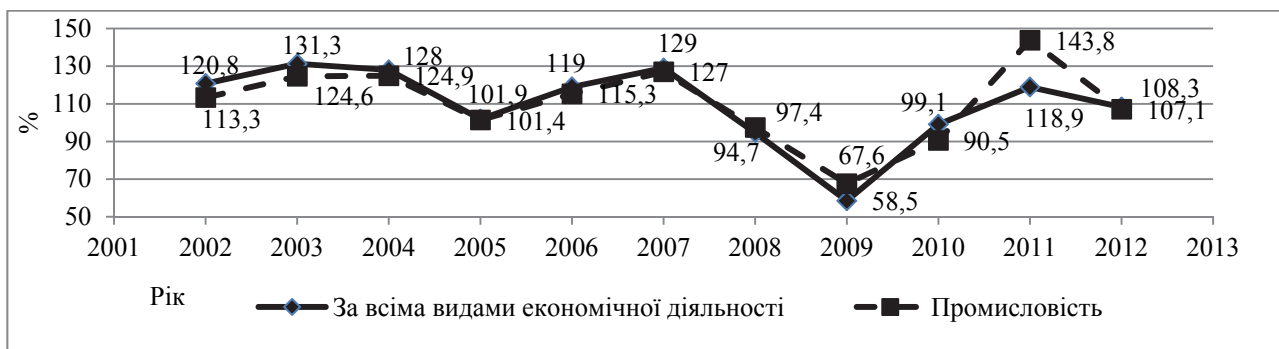

Рис. 7. Динаміка індексів інвестицій в основний капітал за всіма видами економічної діяльності та промисловістю (відсотків до попереднього року) [1]

Рис. 8. Структура інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності у 2012 році (відсотків) [1]

У 2009 році відбувається зниження цього показника на 717 тис. грн. у галузі добування паливно-енергетичних копалин, на 2136 тис. грн. у галузі добування корисних копалин (крім паливно-енергетичних). У 2010 році на-

мітилися позитивні тенденції до нарощуванні обсягів інвестування у добувну промисловість та зростання інвестицій на 234 тис. грн. та на 1465 тис. грн. відповідно.

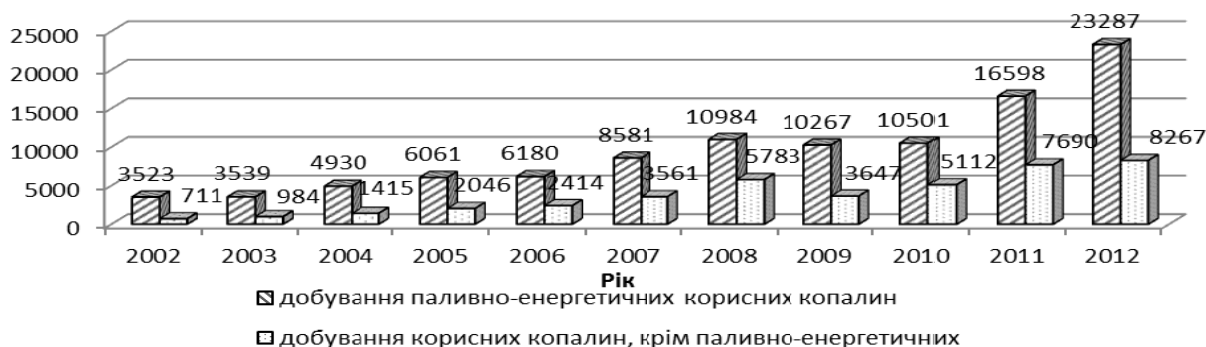

Рис. 9. Динаміка інвестицій в основний капітал за добувної промисловості (у фактичних цінах; млн. грн.) [1]

Рис. 10. Динаміка індексів інвестицій в основний капітал добувної промисловості (відсотків до попереднього року) [1]

За динамікою індексів інвестицій в основний капітал добувної промисловості (рис. 10.) з 2002 року по 2003 рік спостерігається зростання у галузі добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних, а у галузі добування паливно-енергетичних копалин – зниження цього показника.

З 2004 року по 2006 рік відбулося погіршення показників відповідно на 29,4% та на 30,9% відповідно. Продовж 2006–2007 років помітна активізація інвестиційної діяльності, але з 2007 року по 2009 рік відбулося знову зниження індексів інвестицій в основний капітал на 78% та на 64,6% відповідно.

Починаючи з 2009 р., відбувається відновлення інвестування в основний капітал підприємств добувної галузі.

Серед джерел фінансування капітальних інвестицій у 2008 році найбільшу питому вагу займає фінансування за рахунок власних коштів підприємств та організацій – 59%. Фінансування за рахунок кредитів та інших позик дорівнює 16%, коштів іноземних інвесторів – 3%, державного бюджету – 6%, місцевих бюджетів – 5%, інших джерел фінансування – 4%, коштів населення 7%. У

2009 році порівняно до 2008 року спостерігається зростання фінансування за рахунок власних коштів підприємств та організацій – до 67%, а починаючи з 2010 року – зниження фінансування за рахунок власного капіталу до 58,6%, місцевих бюджетів – до 3,4%, коштів населення до 7,3%, що обумовлено негативною дією світової фінансово-економічної кризи на функціонування підприємств всіх галузей економіки України та реальні доходи населення.

Таблиця 1

Динаміка капітальних інвестицій в Україні за джерелами фінансування (тис. грн.) [1]

Капітальні інвестиції	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Усього у фактичних цінах, млн. грн.	148972	222679	272024	192878	189061	259932	293692
В т.ч. за рахунок							
коштів державного бюджету	9605	15077	15403	8361	10952	18395	17141
коштів місцевого бюджету	6732	9370	12498	5914	6368	8801	9149
власних коштів підприємства	89136	130515	161277	127435	114964	152279	175424
коштів банків та інших позик	21257	33904	42981	25587	23336	42324	50105
коштів іноземних інвесторів	5094	7251	8087	8209	4068	7196	5041
коштів населення на будівництво власних квартир	7019	9879	9495	4796	4654	4470	3651
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	5110	8549	11589	5502	16176	15103	21975
інших джерел фінансування	5019	8134	10744	7074	8543	11364	11206

Фінансування за рахунок кредитів та інших позик навпаки збільшилося до 16,3%, державного бюджету – до 7,1%, сума коштів іноземних інвесторів почала зростати, досягнув 2,8%. Сума коштів з інших джерел фінан-

сування майже не змінилася і дорівнювала 4,3% (рис.11).

Таким чином, дослідження динаміки інвестицій в основний капітал підприємств та джерел інвестування дозволяють зробити

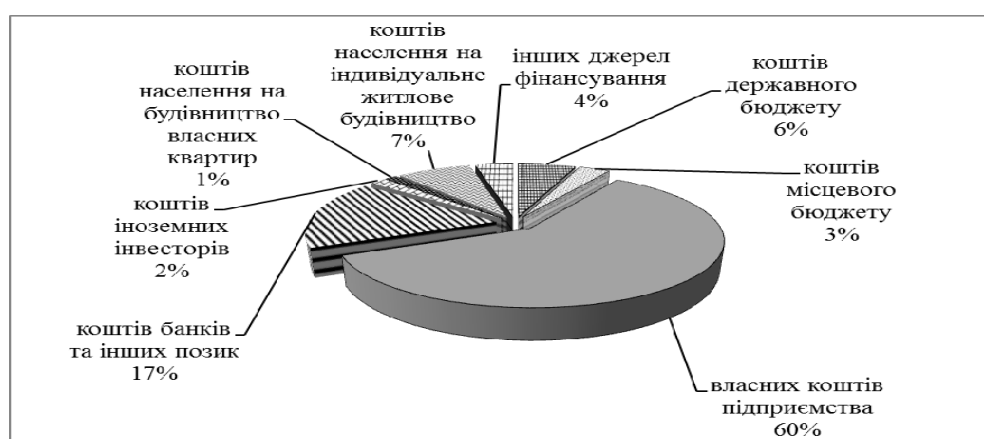

Рис. 11. Структура капітальних інвестицій за джерелами фінансування у 2012 році [1]

висновки, що процеси приватизації, які забезпечили входження у вугільну та металургійну галузі великих міжнародних компаній, обумовили позитивні зрушення в розвитку досліджуваних підприємств шляхом підви-

щення їх інвестиційної та інноваційної активності. Капітальні інвестиції розглядаються керівництвом підприємств як пріоритетний напрям інвестування. Негативним є відсутність фінансових інвестицій, що свідчить

про не ефективне функціонування підприємства на фондовому ринку. Як наслідок, у підприємства відсутні можливості щодо отримання додаткового інвестиційного доходу у процесі користування вільними грошовими активами, а також їх проти інфляційного захисту. В теперішній час більше уваги потрібно приділяти використанню можливостей фінансового ринку щодо формування інвестиційних ресурсів підприємства, придбання фінансових інвестицій, які передбачають купівлю патентів, ліцензій, ноу-хау, без чого підприємство не може забезпечити високу конкурентоспроможність продукції як на національному, так і на між-

народному рівнях.

Слід відзначити, що у великих металургійних компаніях за останні роки теж відбулися певні технологічні зрушення та здійснювалися заходи з підвищення конкурентоспроможності продукції і ефективності діяльності на основі реалізації сучасних інноваційних проектів. Але в умовах фінансової кризи інвестування процесів модернізації та технічного переоснащення металургійних підприємств різко скоротилося: річний обсяг інвестицій в основний капітал у 2009 р. порівняно з 2007 р. зменшився на 41%, а прямих іноземних інвестицій – майже в 3,5 рази (табл. 2).

Таблиця 2

Інвестування металургійної галузі

Види економічної діяльності	Річні обсяги інвестицій в основний капітал, млн грн*						Річні обсяги прямих іноземних інвестицій, млн дол. США**					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	11234	10503	6683	5161	9037	8530	156,2	240,2	44,7	383,3	6084,2	6157
Промисловість (довідково)	64341	76618	57658	58558	75808	87847	1893	48,5	969,3	766,2	15238,6	17166,7

Зведено за: [1;9]

В 2011–2012 рр. відзначається зростання інвестицій: в перерахунку на 1 тонну виробленої сталі, питомі інвестиції в I півріччі 2012 р. виросли до 23,8 дол. в порівнянні з 14,9 дол. в I півріччі 2011 р. і 22,5 дол. в цілому за 2011 р. Найбільші інвестиційні ресурси у технічне переозброєння в цей період направляли: «АрселорМіттал Кривий Ріг» – 736,8 млн. грн., Алчевський металургійний комбінат – 371,2 млн. грн., металургійний комбінат ім. Ілліча – 487,1 млн. грн., «Енергомашспецсталь» – 330,4

млн. грн. [6]. Однак на більшості підприємств процеси модернізації тривають повільно, а обсяги інвестування в галузь недостатні для необхідних структурних зрушень. Не сприяли підвищенню ефективності та фінансової стійкості підприємств гірничо-металургійного комплексу інноваційні процеси, що відбувалися у галузях. Незначна кількість упровадження нових технологічних процесів у вугледобувне виробництво не забезпечила його модернізацію на інноваційній основі (табл.3).

Таблиця 3

Упровадження нових технологічних процесів на підприємствах вугледобувної та металургійної промисловості у 2007 – 2012 рр.

Види економічної діяльності	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Видобуток паливно-енергетичних корисних копалин	5	10	3	14	18	19
Металургійне виробництво	58	101	84	82	110	115

Джерело: [6]

На державних підприємствах упровадження інновацій майже відсутнє, що підтверджує необхідність здійснення кардинальних інституційних перетворень в галузі. [6;7]. Інноваційна активність підпри-

ємств обох галузей одна з найнижчих в промисловості (рис.13). В сфері видобутку паливно-енергетичних ресурсів інноваційна активність підприємств є дуже низькою і майже не змінилася протягом останніх

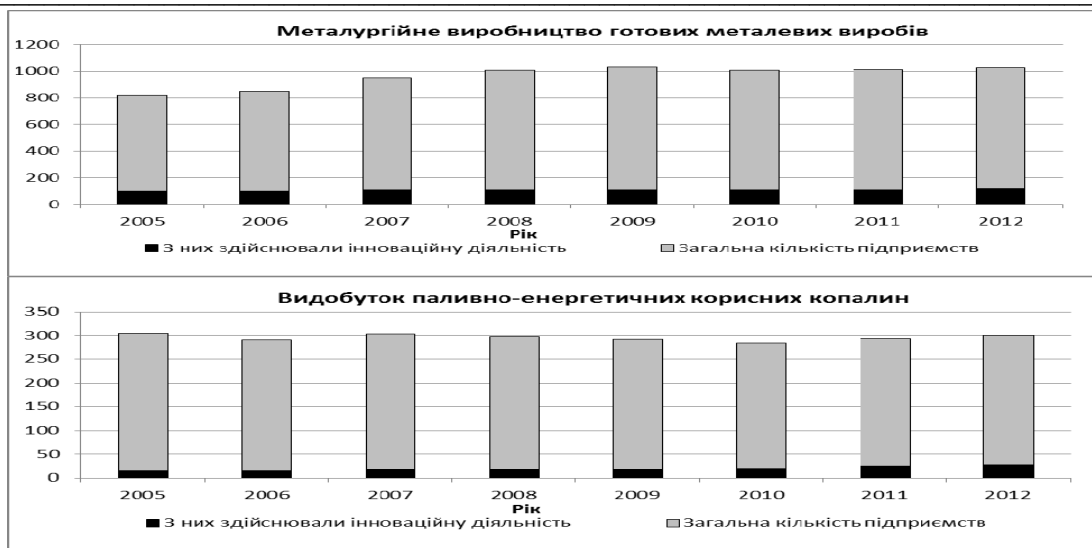

Рис. 13. Поширеність інноваційної діяльності на підприємствах вугледобувної та металургійної промисловості у 2005–2011 рр. (розраховано за: [9])

років. Так, в 2005 р. питома вага підприємств, що здійснювали інноваційну діяльність складала 4,3% до загальної кількості підприємств галузі, в 2009 р. – 3,4%, а в 2011 р. – 6,3% (рис.15) [6; 9].

Для металургійної промисловості характерним є більш активне упровадження нових технологічних процесів на підприємствах, але їх незначна кількість (у 2005 р. – 13,3%, у 2011 р. – 15,2% підприємств галузі здійснювали інноваційну діяльність) теж не може вирішити проблеми інноваційної перебудови металургійного виробництва та забезпечити його високу ефективність, про

що свідчить наявність від’ємного фінансового результату діяльності у значній кількості підприємств галузі (рис.14). У 2010–2011 рр. вітчизняні металургійні підприємства в більшості працювали зі збитком. Сукупний збиток до оподаткування вітчизняних сталеливарних компаній за 2011 р. склав 375 млн. дол. (практично на рівні 2010 р.). Але слід зауважити, що показники сировинного сектора ГМК України виявилися кращими, ніж металургійного, а у гірничорудних підприємств – найкращі за всі двадцять років, завдяки зростанню в 2011 р. цін на залізорудну сировину на 50–55% [6].

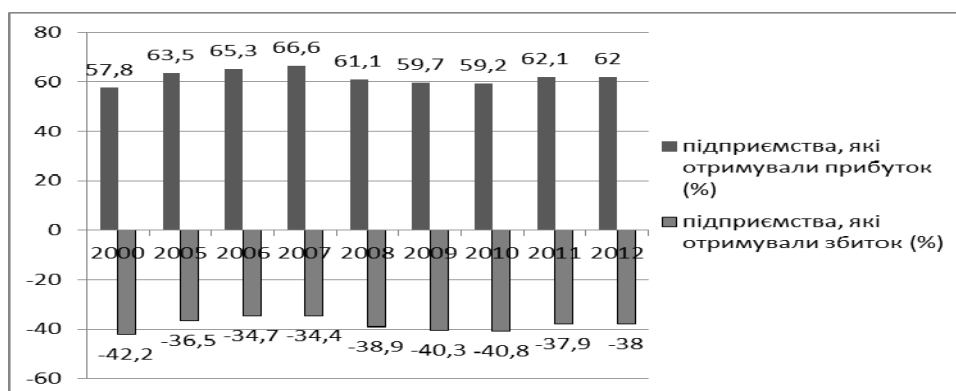

Рис. 14. Фінансові результати від операційної діяльності підприємств гірничо-металургійного комплексу (розраховано за: [1; 9])

Висновки Проаналізовані показники дають підставу негативно оцінити обсяги та якість інвестування у гірничо-металургійний комплекс України. Інвестиційних ресурсів, вкладених в його розвиток, недостатньо

для багатократної активізації інвестиційних процесів, адекватних потребам його структурної перебудови і модернізації, набуття ними інноваційного вектору. На більшості підприємств процеси модернізації

надзвичайно уповільнені, не дивлячись на деякі техніко-технологічні зрушення, які відбуваються, в основному у великих компаніях. Низький інноваційний розвиток підприємств гірничо-металургійного комплексу в значній мірі підтримує низький рівень попиту на науково-технічні розробки, що зумовлено застарілою матеріально-технічною базою багатьох підприємств для сприйняття нових технологій. Таким чином, можна зробити висновок про відсутність ефективної корпоративної стратегії розвитку, у тому числі інвестиційної стратегії більшості підприємств гірничо-металургійного комплексу, яка базувалася б на інноваціях, нових моделях управління та підвищення ефективності.

Забезпечення подальшого розвитку гірничо-металургійного комплексу можливе за умови його швидкої і ефективної перебудови шляхом суттєвої модернізації підприємств галузі відповідно до Комплексної Державної цільової науково-технічної програми розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України на період до 2020 р. Метою державної політики в інвестиційній сфері повинно стати створення сприятливих нормативно-правових та господарських умов діяльності для інвестування у відтворення основних виробничих фондів підприємств. До стратегічних завдань забезпечення принципово нового технічного рівня розвитку підприємств належать: здійснення кардинальних інституційних перетворень в галузі, підвищення ефективності амортизаційної політики для збільшення внутрішнього інвестиційного потенціалу вуглевидобувних підприємств, розробка механізмів прискореної амортизації активної частини виробничих фондів; забезпечення ефективного використання інвестиційних ресурсів, удосконалення їх відтворювальної та технологічної структури; проведення незалежної позавідомчої експертизи інвестиційних проектів. Фінансовою основою здійснення інвестицій для технічного переозброєння підгалузі повинно стати активне впровадження змішаного фінансування інвестиційних проектів на основі акумулювання коштів самих підприємств, одержаних від реалізації продукції як на внут-

рішньому, так і зовнішньому ринках; залучення коштів інвестиційних та інноваційних фондів, приватних вітчизняних та іноземних інвесторів, заощаджень населення та інструментів фінансового ринку тощо. Подальші дослідження удосконалення інвестування у гірничо-металургійний комплекс повинні відбуватися у напрямку вирішення стратегічних завдань щодо підсилення регуляторної ролі держави в умовах повністю приватизованих підприємств шляхом запровадження низки законодавчих актів з координації заходів зі структурної перебудови підгалузі та проведення виваженої науково-технічної політики, посилення програмного підходу при вирішенні питань з модернізації на інноваційних засадах.

Література

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> Заголовок з екрану.
2. Промисловість України у 2007–2010 роках: стат. зб. – К. : Держкомстат України, 2011. – 307 с.
3. Амоша О. І. Проблеми вибору компетенції розвитку вугільної промисловості України / О. І. Амоша, В. Г. Гріншов, А. Р. Вовченко // Економіка промисловості. – 2006. – № 2. – С. 32–38.
4. Бизов В. Ф. Управління якістю продукції гірничих підприємств [Quality management of mining companies] / В. Ф. Бизов. – Вип. 8. – Кривий Ріг : Мінерал, 2001.
5. Кабанов А. И. Инновационная деятельность в угольной промышленности Украины: состояние, проблемы, пути совершенствования / А. И. Кабанов, А. Р. Вовченко, Е. С. Чуприна // Уголь Украины. – 2002. – № 1. – С. 21–27.
6. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. [за 2011 р.]. – К. : ДП «Інформаційно-видавничий центр», Держкомстат України, 2012. – 305 с.
7. Концепція реформування вугільної галузі / Кабінет Міністрів України від 14.05.2008 р. № 737 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 37. Ст. 1244.
8. Концепція Державної цільової науково-технічної програми розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України на період до 2020 р. (Проект 2010 р.) / Міністерство промислової політики України [Електронний ресурс.]. – Режим доступу:<http://mpe.kmu.gov.ua/>
9. Сайт огляду основних тенденцій розвитку металургійної галузі країн // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.metaltorg.ru/ analytics>.
10. Фінансова звітність ПАТ «Полтавський ГЗГ» // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua/>

В статье проанализировано современное состояние и тенденции инвестирования на предприятиях горно-металлургического комплекса Украины в контексте решения проблем его экономического развития. На основе выявленных преимуществ и недостатков обозначены условия по разработке и обеспечению реализации эффективной инвестиционной стратегии на предприятиях горно-металлургического комплекса.

Ключевые слова: инвестиции в основной капитал, степень износа основных средств, источники финансирования.

Current status and trends in investment at enterprises of mining and metallurgical complex of Ukraine are analyzed in the context of problem solving in terms of its economic development. Conditions for development and for ensuring the effective implementation of the investment strategy of mining and metallurgical complex are outlined based on the identified strengths and weaknesses.

Keywords: investment in fixed assets, the degree of depreciation, funding sources of financing.

Рекомендовано до друку д. е. н., проф. Вагоною О. Г. Надійшла до редакції 16.02.14 р.